

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Mnka és háboru.

Makó, szept. 29.

A Kelet likvidálása, vagy jobban mondva az európai nagyhatalmak földéhsége révén szerencsésen eljutottunk Tripoliszhoz, Tripolisz olasz megszállásához, nehogy Európa — elhalványodván kissé a marokkói veszedelem — egy pillanatra is háborús fellegek nélkül maradjon. Érthető, hogy Olaszországban, mely Abessziniából alaposan kiszorult s melynek albániai reményei is meghiusultak, újra föltámadtak a régi tripoliszi vágyak. Végre az olasz étvágyat sem lehet mindörökké megfékezni. Kivált, mikor a Triesztre, Trentinóra pislogó irredentizmust is ellensúlyozni kell valamivel s el kell hallgattatni a hármasszövetség ellenségeit is, akik egyre a hármasszövetség hasznátalan voltát és áldozatait hánytorgatják.

Az osztrák étvágy kielégült egyelőre Bosznia-Hercegovinával, a francia most tömi a gyomrát (s egyuttal üresíti tárcáját) Marokkóval s a német birodalom szintén most akarja leszedni a más fátárságának a gyümölcsét. Hát a hármasszövetségnek csak ép a harmadik tagja maradjon árva és éhes? Miután pedtg a Balkán békéjének és egyensúlyának a megzavarása nagyobb kockázattal és felelősséggel járt volna — már csak a Balkán-államokra való tekintettel is — van benne valami természetes, hogy a kielégítetlen Olaszország sovárgó szemei Tripoliszra estek. Amily természetesen látszik azonban ez az akció, ép oly jogtalan is, mert kétségtelen, hogy egy idegen és szuverén állam területének erőszakos megcsönkítéséről, megrablásáról van szó, ami a nemzetközi jog szempontjából semmiképpen sem igazolható, kivált azóta, hogy Törökország alkotmányos állam lett s annak területi épségét mintegy garantálta egész Európa a nagy alkotmányos átalakulás elismerése és honorálása fejében és épen most, midőn a békekonferenciákon s a nemzetközi bíróságok létrehozásával ép a nemzetközi jogot akarják urrá tenni a háboru erőszaka föllött!

És mégis! Ausztria és Magyarország s a német birodalom is támogatja az olasz inváziót, sőt támogatni látszik azt még Anglia is, amely pedig annak idejében annyira tiltakozott a nemzetközi jog szempontjából Bosznia és Hercegovina bekebelezése ellen. Ami miniket illet, mi is körülbelül csak olyan jogn jutottunk Bosznia-Hercegovinához, mlnt most jutni akar Olaszország Tripoliszhoz és hát — egyik varju nem várja ki a másik szemét. De, persze, Olaszország csupán gazdasági érdekeit akarja megvédelmezni Tripoliszban s eszeágában sincs területi hódításra gon-

dolni. Korunk e konvencionális nagy hazugságával akarják szépiteni a tripoliszi invázió bűnös és erkölcstelen mivoltát is. Azonban nagyon könnyen alaposnak bizonyulhat ép az osztrák és magyar diplomácia által is hangoztatott azon aggodalom, hogy a balkáni államok is fölhasználják az alkalmas pillanatot, gondolván: Ha már szabad rablás van, miért ne rabolnának ők is? Mindebből pedig mi a közvetlen tanulság és leszűrődő kétségtelen igazság? Hogy a kapzsisággal szemben hiába való minden békekonferencia és békebíró-ság.

Itt mutatkozik azonban a nemzis. Mert valamiképpen a gazdasági érdekek jegyében és nevében támadnak ma a háboruk és nemzetközi viszályok, ép ugy a valódi gazdasági érdekek is fogják a háborukat lehetetlenné tenni. E tekintetben dereng már a fény, de nem fölről, hanem — alulról. Valamint a marokkói háboru ellen fölemelte tiltakozó szavát a nagy munkástömeg, általános sztrájkkal, minden munka megszüntetésével fenyegetőzve a háboru kitörése esetére, ugyanezt jelentik az olasz munkáságról is. Ha ez a tiltakozása ma még nem is bír döntő erővel, van remény rá, hogy már nemsokára birni fog. Ha csakugyan megszűnik minden munka, lehetetlenné vált a háboru.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —
Jön-e az erőszak?

A képviselőházban mindenki csak a legközelebb várható erőszakról beszél. A képviselők már fogadásokat kötnek arra, hogy egy hónapon belül a kormány előhozakodik a hárszabályrevízióval, sőt egyesek arról is beszélnek, hogy a kormány berekeszti az ülésszakot s hogy az elnökválság kellemetlenségeit elkerülje, korelnök vezetése alatt permanens üléseken tárgyalja le a hárszabályrevíziót. Mert a kormánypart csodára váró népe előtt a hárszabályrevízió az Aladin-lámpája, amelynek segítségével a lehetlent is lehetővé lehet tenni.

Sokat beszéltek ma a folyosón Lukács László bécsi audienciájáról is, amelyről eddig semmi biztos hír sem szivárgott ki. A félhivatalos könyomatosok cáfólo masinája ellenére a bécsi lapok fenn tartják azt az értesülést, hogy Lukács az 1912. évi költségvetésen kívül az aktuális politikáról is referál a királynak.

A tegnapi vihar után ma teljesen csendes a Ház. Mintha a dühöngő szenvedélyek egy csapásra elültek volna; a munkapárti felbuzdulást egy pillanat alatt megfojtotta a — névszerinti szavazás.

A mai ülést Berzeviczy Albert elnök negyed 11 órakor nyitotta meg.

Az elnök bemutatta Sopron város feliratát, hogy a katonai terhek a minimumra redukáltassanak. (Helyeslés az ellenzéken.)

Bikády Antal az elnök javaslatával szemben ellenindítványt terjeszt be, melyre az ellenzék névszerinti szavazást kér és azt holnapra halasztja.

Az elnök jelentette, hogy Holló Lajos a péterváradai polgármester magyarellenos üzelmei tárgyában sürgös interpellációra kért engedélyt, melyet ő megadott. Javasolta, hogy a Ház háromnegyed 2 órakor térjen át a sürgös interpellációra.

A Ház így határozott.

A napirend szerint következtek a névszerinti szavazások.

Ülés végén Holló Lajos interpellált a horvát ügyben.

Ülés vége 2 órakor.

A kunágotai Ubrik Borbála

Halálra éhezették szülei.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, szept. 29.

Borzalmas büntény történt a héten Kunágotai községben. Lelketlen szülök hónapokon keresztül ölba zárva tartották egyik gyermeküket s a boldogtalan teremtést halálra éhezették.

Szeptember 20-án a községi orvost, aki egyben halottkém is, Sáfrán Ferenc gépész-kovács arról értesítette, hogy 13 éves Flóra nevű leánya elhalálozott. Az orvos megvizsgálta a hullát s borzalmas fölfedezéseket tett. A halott testét ujjnyi vastag piszok s töméntelen fékely borította. Ez gyanússá tette a halálesetet s a kis holttestet fölbontolták, amikor kitudt, hogy a boldogtalan leányka éhhalálban mult ki. Gyomrában nyoma sem volt a tápláléknak s az orvosok szerint halála előtt öt-hat napon át nem kapott enni.

Az orvos az esetről rögtön jelentést tett a csendőrségnek. A csendőrök kihallgatták a rettenetes halált halt kis leány szüleit, akik beismerték, hogy a gyermeket szándékosan éhezették agyon. Az anya elmondta, hogy a leány gyöngye elméjü volt s kis testvéreit folyton ütötte.

Attól féltek, hogy bajt csinál s ezért

még március 24-én bezárták egy sötét ölba s attól kezdve nem gondozták. Napjában csak egyszer adtak neki enni.

Kis csészében nyujtották be az ételmaradékokat, egybeöntve levest, főzeléket, tészát. Szeptemberben aztán elhatározták, hogy az agyon-

sanyargatott lánnyal, — a kiró időközben a ruha is lerothadt s meztelenül hevert a büzös piszokban — radikálisan végeznek. Elpusztítják, hogy ne legyen több bajuk vele. *A haláleset előtt néhány nappal egyáltalán nem adtak be enniát s az ajtón keresztül hallgatták, él-e még a szerencsétlen teremtés. Néhány napig nyögést, nyöszörgést hallottak, amely csak szeptember 20-án szűnt meg.* A gyermeklány éhhalálban kiszervenedett.

A bestiális anyát a csendőrök letartóztatták s beszállították a szegedi királyi ügyészség fogházába. A férjet, aki az esetről tudott, egyelőre szabadlábra helyezték, de ellene is megindult a bünygyi eljárás.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága keddi közgyűlésében szöcsik majd az általános, egyenlő, titkos választói jogról. Arról kell határoznia a vármegyének, hogy akarja-e igazán e jog sürgös törvénybe iktatását avagy nem akarja? Vajjon mit mond a vármegye? A nép kíváncsi rá!

A háboru.

Tripolisz elfoglalása.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, szept. 29.

Szédítő gyorsasággal követik egymást az események. Tegnap délután két órakor Olaszország konstantinápolyi ügyvivője átnyujtotta az ultimátumot a török nagyvezirnek. Este követte ezt Olaszországnak ama követelése, hogy Törökország azonnal vonja vissza Tripoliszban állomásozó helyőrségeit. A török minisztertanács nyomban összeült és éjféltűnig tartó tanácskozásban elhatározta, hogy mindkét ultimátumban foglalt követelést visszautasítja, Tripolisz okkupációját nem tűri és még egyszer a nagyhatalmakhoz fordul Olaszország eljárása ellen.

A nagyhatalmak intervenciója, ha az utolsó pillanatban el is következnék, a konfliktus kitörését már meg nem akadályozhatja. Délben érkezett római távirat szerint

az olaszok már ma megkezdik Tripolisz okkupációját és minden jel arra mutat, hogy ez az okkupáció nem fog vérontás nélkül megtörténni.

A török kormány belső forradalomtól tart és attól fél, hogy egész Balkán lángba borul. A török kormány félhivatalos lapja, a Tanin ma reggeli számában bejelent, hogy Törökország Tripolisz védelmére háborut fog üzenni és minden eszközzel boszut áll az olaszokon.

Konstantinápoly, szept. 29.

Az ultimátum átnyújtásának híre Stambulban nagy megütközést keltett. A tőzsdén valóságos pánik tört ki. A tripoliszi váli délelőtt via Marseille elutazott.

Konstantinápoly, szept. 29.

A török minisztertanács éjfélig tartott. Hogy mit határoztak, az még e pillanatban nem került nyilvánosságra. Mindenki biztosra veszi, hogy az ultimátumra a válasz hadüzenet lesz.

A városban a legvadabb hírek vannak elterjedve, amelyek ellenőrizhetetlenek. Beszéli azt is, hogy V. Mohamed szultán le fog mondani és trónváltozás lesz.

Tripolisz lángokban.

London, szept. 29.

Az utolsó hírek szerint már csak órák kérdése, hogy az egész ország lángba borul. Az arabok tegnap egy meesothben gyűlést tartottak és azt határozták, hogy fegyveresen fogják megbosszulni Olaszország támadását. Attól tartanak, hogy a pusztákból beduinok törnek a fővárosba és nemzetiségre való tekintet nélkül minden idegent és minden keresztényt lemészárolnak. Egész Tripolisban már csak három olasz alattvaló van, ezek között tíz újságíró. A bennszülöttek a keleti konzulátus elé gyűlekeztek és védelmet követelnek. Az összes kávéházak, üzletek zárva vannak, az egész főváros izgalomban van. Ma reggel az a hír érkezett, Tachura községben éhínség pusztít és a község lakói felfegyverkezve a főváros felé indultak.

A szultán lemondását követelik.

Konstantinápoly, szept. 29.

A minisztertanács, a nélkül, hogy az ultimátumra adandó határozott válaszlól már döntött volna, elsősorban megállapította a hadikészülődéseket. Az ifjútörök-komité egész határozottan követeli a szultán lemondását.

A magyar nép nem várhat jobb sorsot, míg Magyarországon is törvénybe nem iktatják az általános, egyenlő, titkos választójogot!

NAPI HIREK**Tájékoztató.**

Naptár. Szeptember 30. Szombat. Római kath. Jeromos ea. Gör. kath: Szeptember 17. Zsófia vt. — Nap két 5 óra 57 perckor, nyugszik 5 óra 42 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változó és jobbára szeles idő várható. Hőmérséklettel és helyenkint esővel. — Sír-gönyprognózis: Szeles, hűvösebb, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 16.0 fok Celsius.

Meghívó.

Felkérem a vármegyei törvényhatóságnak pártunkhoz tartozó tagjait, hogy az október 3-iki keddi törvényhatósági közgyűlést megelőző fontos pártértekezleten ezen a napon 8 és fél órakor a III. kerületi függetlenségi olvasóköri (Posta-épület) megjelenni sziveskedjenek.

Justh Gyula.

(Szent Mihály napja. Ma van Szent Mihály napja. Ez a nap mi nálunk is sokban különbözik más napoktól. Már az is megkülönbözteti ezt a napot más napoktól, mert e nappal változik meg nálunk a harangozás rendje. A reggeli 4 órai harangozás helyett 5 órakor, 7 óra helyett 8, délután 3

óra helyett 2, 8 helyett 7 és este 10 óra helyett 9 órakor harangoznak. Ez a harangozás különösen a nappalok rövidülésére, az éjjelek hosszabbodására emlékeztet bennünket, ezért az öt órai harangozó jelzi a hajnalt, az esti 7 órai jelzi az estét. Még egy más tekintetben is fontos nálunk Szent Mihály napja. E napon változnak nálunk a gazdasági cselédek is. Észrevehető volt ez a mai heti piac alkalmával is, hol igen sok gazdasági cseléd volt és vásárolta be szükséges holmiját.

(A városi iskolaszék kiegészítése. Joó Márton halálával a városi iskolaszékben egy tagnak állása jött üresedésbe. Erre az állásra a város Vörös Sándort ajánlja.

(Társulati közgyűlés. A Körös — Tisza — Maros szabályozási társaság október hó 10-én tartja meg Hódmezővásárhelyen közgyűlést. Makóvárosát Bán Zsigmond dr. közigazgatási ügyész és Vajda István főpénztáros fogják képviselni ezen a közgyűlésen.

(A tűzoltók pénze. Makóvárosa, mint ismeretes, évenként 1000 koronával segíti az önkéntes tűzoltókat, mit azok évnegyedeként vesznek fel a várostól. A városi tanács a harmadik részlet fejébe ma utalványozta ki a tűzoltóknak a 250 koronáját.

Mungódal.

„Hopp, leszálltam, itt vagyok, Az erőszak én vagyok. Elszakadt gazdám türelme, S szolt: „Cselédem, most jövel te! 913-ra várjak? Mungófiák már nem várnak. Geszti Pista is dudál, S már Székely is kotkodál: Mit tehetek? jőjj fiam, Az egyszer egy igy kivan! S hopp, leszálltam, itt vagyok, Az erőszak én vagyok. Hanem annyit mondhatok: Sirjatok, csak sirjatok, Mert bizony megbuktatok.“

(Egy tanácsnok jutalmazása. Elek Lajos városi képviselő ma indítványt adott be Makóvárosához, mely szerint K. Szabó József városi tanácsos részére 300 korona tiszteletdíj megszavazását kéri azon a címen, hogy K. Szabó az év elejétől a másik tanácsnok munkáját is ellátta.

(A korcsolyapálya kisajátítása. Megemlékeztünk már arról, hogy a vármegye alispánja szigorú rendeletben utasította Makó városát a korcsolyapálya mellett elterülő mocsár kisajátítására, mert ez megfertőzi a környék, főleg pedig a megyei kózkórház levegőjét. A város mindjárt az alispáni rendelet vétele után megkezdte az alkudozásokat Török Péter tulajdonossal, minthogy ez azonban a kis darab területért 10000 koronát követelt, a városi tanács mai üléséből kiküldötte Pák Kálmán gazdasági szaktanácsost, továbbá K. Szabó József és Nagy István tanácsnokokat a terület megbecsülésére.

(Makóváros fásítása. Részint az aszfaltjárda készítésével, részint újabb villanszerelék elhelyezésénél igen sok utszéli akácfát kellett kiszedni. Ezeknek pótlásával mai ülésén foglalkozott a városi tanács és kimondotta, hogy 1000 gömbakácot szerez be. Ezeknek beszerzésével és kiültetésével a városi tanács Pák Kálmán gazdasági szaktanácsost bizta meg.

mezőhegyesi uradalom néhány héttel ezelőtt felirt a miniszterhez hordóhitelesítő hivatal felállítására ügyében. Az uradalom felíratára ma küldötte meg válaszáat a miniszter az alispáni hivatalhoz, mely szerint hozzájárul

ahhoz, hogy Mezőhegyesen hordóhitelesítő hivatal állíttassék fel.

(A darabontság áldozata. Sokan emlékezhetnek még Makón egy nagyhaju, még nagyobb kalapu újságíróra, a ki különben alig egy pár hetet töltött városunkban. Cseresyés fődarábontsága idején történt. Darabont ő méltóságáék egy akarták Makón agyonütni az ellenük ébren levő közvéleményt, hogy „Ébredés“ címen napilapot alapítottak. Az „Ébredés“ azonban csak hét napon át ébredt fel, mindennap csak azért, hogy az ellenzék küzdelmére s annak harcosaira minél több sárt s piszkot dobáljon. Nyolcadik napján a saját fegyvere ölte meg a kisded darabont-lapot, kimult, nem ébredt többé fel. Ennek az újságnak a szerkesztője gyanánt „müködött“ akkor itt Szász Ödön hírlapíró. Ez volt az a nagyhaju, nagykalapu újságíró. Ugy látszik, az akkori szokása kísérte azóta is az utján. Az ellenzéki vezérférfiakat sorra rágalmazta. Most azonban — ugy látszik — egyelőre megállították ebben az utjában a szerkesztő urat. Tavaly ősszel Erődy Sándor volt darabontnak, későbbi marostordamegyei mungó-főispánnak az érdekében szállott sikra a Szász Ödön által szerkesztett „Székely Napló“. A lapban Szász megtámadta Jeny Kálmán főszolgabíró és báró Wildburg Aladár földbirtokost, akiket szemenszedett vádakkal illetett. A marosvásárhelyi esküdtbírószék nyomtatvány útján elkövetett rágalmazás vétsége miatt három hónapi fogságra és ezerkét száz korona pénzbüntetésre ítélte a szerkesztőt. Pár hónap múlva Szász Ödön folytatta a támadást, melynek éle ezuttal gróf Toldalagi László és az ellenzék tizenegy vezérférfia ellen irányult. Az esküdtbírószék erre a vádlottat ismét négy hónapi fogságra és ezerkét száz korona bírságra ítélte. A kuria első büntető-tanácsa ma Szász Ödön semmisségi panaszait mind a két sajtópörben elutasította.

(Ehrlich tanár rákszerűsége. Ehrlich Pál frankfurti egyetemi tanár, a salvarsan feltalálója, most egy rákgyógyító szerumnak az előállításán dolgozik, amely munkájában egész seereg kitűnő orvos támogatja. Az új szerrel pozitív eredményeket ugyan még nem ért el, de az, a mit a beavatottak Ehrlich szerétől várnak, szenzációsnak ígérkezik, mert a rák-betegség lényegét és t. rapját egészen új világításba helyezi. Ehrlich tanár ezenfelül a vérbaj gyógy módjának a tökéletesítésén is dolgozik és olyan eredményeket ért el a javított salvarsannal, a melyekről a szakértők a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak.

(A kaszaperi pusztá épületei. Makó városa a kaszaperi pusztá bérletére vonatkozólag kötött szerződés értelmében, köteles minden évben a szükséghez mérten az épületeket kijavítani. Minthogy a pusztán levő épületek ez évben igen megromlottak; a tanács mai üléséből kifolyólag kiküldte Kolossy Jenő városi főmérnököt, Sipos István városgazdát és Magori Sámuel községi bírót, hogy terjeszsenek a legközelebbi tanácsüléshez javaslatot a kaszaperi pusztán szükségessé vált javításokról.

(Építkezési engedélyek. Az építészeti szakosztály véleménye alapján a városi tanács mai ülésén építési engedélyt adott Soós Jánosnak malomépítésre, Kovács József és Bodnár Sándornak pedig lakóház építésére.

(Buzalópás. Az éjjel ismeretlen tettesek behatoltak Varga István vásártéri lakos kamarájába és onnan körülbelül 10 métermázsza búzát loptak el. A tetteseket a rendőrség erélyesen nyomozza.

(A makói kávéosok és a drágaság. A makói kávéosok sem képesek megküzdeni a minden oldal-

ról tapasztalható és őket is érzékenyen érintő túrhetetlen drágasággal. Különösen most, hogy a kávé és cukor ára is felemelkedett, kényszerültek a helybeli kávéosok arra, hogy a fekete kávénak az árát egy pár fillérrel emeljék.

(Munkás sorsa. Teltsch Adolf fűrésztelepén ma délelőtt szerencsétlenül járt Kuli Péter nevű famunkás, ki három szál fenyőt vontatott be a fűrészelőbe, miközben megesuszott és a súlyos fenyő a lába fejére esett. A súlyosan sérült munkást a megyei kózkórházba szállították.

(A város téli tüzfaja. A város téli tüzfaja szükségletének szállítására nézve ma tartották meg az árlejtést. Legolesőbb ajánlatot Teltsch Adolf tette, ki egy vagon bükkfát 177 korona 80 fillértért szállít, így a városi szállítást is ő nyerte el.

(Petroleumkártyell és áremelés. Ezuttal kedvezőbb kilátások mellett gyűlnek össze a finomítók. Pénteken, szeptember 29-én Bécsben teljes ülést tartanak és azt remélik, hogy akkor a kártyell egy évre véglegesen megköthetik. Ilyen jó kilátások mellett az osztrák petroleumfinomítók a melléktermékek árát máris fölemelték. A kenőolaj (ugynevezett nehéz gépolaj) 3 koronánál lett drágább, a gázolaj (motorhajtó-olaj) árát pedig, prágai fuvaralapon, 9—10 koronára emelték métermázsánként.

(Tűzoltás borral. Nem mindennapi módon oltottak tüzet legutóbb a kaliforniai Sonoma városkában, amely egyike a legrégebb spanyol alapításoknak. A napokban tűz támadt a városban, amely igen vízszegény vidéken van. A fából épült házak csakhamar lángokban állottak és a lakosság vízkészlete rövidesen kimerült az oltásnál. A tűzoltók végső kétségbeesésükben megcsapolták az udvarokon fölraktározott boroshordókat és ezzel a nemes folyadékkal sikerült is eloltani a veszedelmes elharapódzó lángokat. A tüzoltás e módjára ráment az ideai bortermésnek több mint a fele részére.

(Dr. Herczeg József, Szentes r. t. város volt helyettes rendőrkapitánya, Csongrádvármegye tb. aljegyzője, a „Szentesi Lap“ című politikai napilap felelős szerkesztője, ügyvédjelölt, huszonhét éves, református vallású, igen jó pennájúnak mondott fiatal ember; teljes közigazgatási, továbbá ügyvédi- és közjegyzői irodai gyakorlattal; kitűnő bizonyítványokkal és elismerő leiratokkal: szegedi, makói, kolozsvári, aradi, temesvári, nagyvárad, vagy budapesti ügyvédi, vagy közjegyzői irodában, szerkesztőségben, vagy kiadóhivatalban megfelelő állást keres. — Benősülés mindenütt kizárva. — Cim: Szentes (Vajda B. Utóda Kossuth-tér 4. szám alatti könyvnyomdája).

(Az óbecsei mandátum. Megirta tegnap a Bácsmegeyi Napló, hogy a Radovánovics György halálával megüresedett óbecsei kerületben a munkapárt Dungyerszky Bogdán nagybirtokost lépteti föl. Ma újra egygyel több lett a jelöltek száma. Hir szerint a függetlenségi és 48-as párt is állít jelöltet Balogh Ernő volt képviselő személyében.

(A mezőrendőrök kérelme. Megirtuk már, hogy a mezőrendőrök hivatközassal a nagy drágaságra és nehéz megélhetésre drágaságra pótlék iránt adtak be kérelmet Makóvárosához. A kérelmet mai ülésén tárgyalta a városi tanács és javasolja a mezőrendőrök fizetését 10 százalékkal, lótarási átalányokat pedig 300 koronáról 400-ra emelni.

(A „Szinházi Ujság“. A makói „Szinházi Ujság“ 5-ik száma vasárnap reggel jelenik meg a megszo-

Október hó elsején Érdeky József özszes helyiségeiben fényes szüreti mulatságot rendez.

(Hordóhitelesítő Mezőhegyesen. A közönség figyelmébe. A mai nap-tól kezdve a földszinten — bérletes előadások alkalmával is — rendelkezésre áll a közönségnek két páholy.

Az apja gyilkosa.

(A főtárgyalás.)

— Saját tudósítónktól. —

Szeged, szept. 29.

A szegedi esküdtbíróóság Hevesy Kálmán elnöklésével ma folytatta Szabó-Zalai Mihály és felesége, Baranyai Rozál ügyének tárgyalását. A vád súlyos: az, hogy megmérgezték az öreg Szabó Zalai Antalt. Az érdeklődés rendkívüli, kivált a vádlott asszony iránt nagy. Finom szépség a fiatal parasztnyecske, aki szép fekete ruhában áll a bíróság előtt és méla megadással tiltakozik a gyilkosság vádjá ellen.

A tárgyalás első napján végeztek a vádlottak kihallgatásával. Azt igyekeztek bizonyítani, hogy az öreg Szabó Zalai maga ivott az arzenikumból, talán véletlenségből, talán öngyilkossági szándékból. Szabó Zalaianak fölolvasták egy vallomását, amelyet a csendőrök előtt tett s amelyben beösméri a gyilkosságot. Erre azt válaszolja, hogy félt attól, hogy a csendőrök megkínózzák, hát inkább vallott.

A mai tárgyaláson özvegy Szabó Zalai Antalnét, a meggyilkolt feleségét és a vádlott édesanyját hallgatták ki. Az öreg asszony két óra hosszat tartó vallomásaiban elmondotta, hogy fia az öreg halála után nemsokára nagy vendégséget csapott és csüppet sem bántódott apja elhunytán. A később kihallgatott többi tanu is meglehetősen terhelő vallomást tett a vádlottakra.

Táncitanítási felhívás.

Alulírott táncitanító van szerencsém az igen tisztelt szülők és gyámok b. tudomására adni, hogy október hó 2-án az

őszi táncanfolyamot

a legszigorubb illem betartása mellett megkezdem. Felhívom tehát az érdeklődőket, akik ezen táncanfolyamon résztvenni óhajtanak, addig nálam beiratkozni sziveskedjenek. Beiratkozni mindenkor lehet Gróf Vay-utca 19. szám alatti saját házamnál, ahol a táncitanítást most is eszközölöm. A n. é. közönség b. pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Schwartz Miksa
okl. táncitanító.

Kiadó üzlethelyiség.

A makói izraelita hitközség épületében a színház téren november hó 1-ére kiadó a II. számú (Fischl-féle) üzlethelyiség.

Írásbeli ajánlatok a hitközség jegyzői irodájában adandók be, hol a bérlet iránt bővebb felvilágosítás kapható.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szombaton: Muzsikus leány, vig operett. (Bérletben.)

Muzsikus leány.

Tipikus bécsi operett, tele édes-kés romantikával, van egy pár nagyon szép zeneszáma, kellemes és frappáns jelenete. A darabot zsufolt ház nézte végig és nagyon jól mulatott. A baba kuplét megismételték. A címszerepet Peterdy Etelka játszotta. Bájos volt, nagyon szépen játszott és kiválóan énekelt. Mai szerepében mindenkit meghódíthatott. Fekete Rózi ma jól volt disponálva. Táncát, mely szép volt, meg is ismételték. Nádasy-né, Ujj Kálmán, Nagy Dezső és Békéssy József teljes mértékben hozzájárultak az est sikeréhez. A darab kiállítás és rendezése dícséretet érdemel.

Vasárnapi előadások.

* Szigeti Jenő jutalomjátéka. Vasárnap két előadás lesz színházunkban, mint rendszeren. Délután fél 4 órakor lesz állított helyárrakkal Jean Gilbert gyönyörű vig operettje Az ártatlan Zsuzska kerül színre elsőrendű szereposztásban. Ez lesz Makón a negyedik előadása ennek a bájos operettnek, a melynek ezen délutáni előadása is — azt hisszük — zsufolt ház előtt fog lefolyni. Este 8 órakor rendez helyárrakkal bérletszűnetben Szigeti Jenő jutalomjátékát előadásra kerül harmadszor János György gyönyörű nagy operettje a Muzsikus leány, mely pénteki be-mutató előadásán igen nagy sikert aratott.

* Újjék jutalomjátéka. A szent liget bemutatója. Hétfőn lesz a jutalomjátéka szintársulatunk két kiváló és általánosan kedvelt tagjának Ujjék Dinyési Juliskának és Ujj Kálmán-nak, a kik már igen sok kellemes estét szereztek színházlátogató közönségünknek. Ez a jutalomjáték egyuttal bemutató előadás is lesz. Színre kerül itt Makón először a Vigszínház nagysikerű vigjátéka a Szent liget, amely a Vigszínházban óriási sikerrel adatott számtalan zsufolt házat vonzva. A Szent liget először Párisban került színre (Le Bois sacré) cím alatt és közel 300-szor adták elő óriási tetszés mellett. Azt hisszük, a darab nálunk is tetszésre fog találni és tekintve azt is, hogy az Ujj pár jutalomjátéka lesz, reméljük, hogy zsufolt házat fog vonzani. Jegyeket ezen előadásra már lehet előre váltani a színházi pénztárnál.

Megérkezett a valódi boszniai

Szilva

mely jutányos áron kapható

ma és a következő napokon,

Hévézi Józsefnél

a (Ludpiac) Püspökkert mellett.

Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka

literje 1 frt. 50 kr.,

10 éves kajszin-barack pálinka

literje 2 frt.

Valódi ó-törköly pálinka

literje frt. 20 kr.

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódisággért szavatosságot vállal a cég.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ó maga. (52)

VII.

Fürdő a cethal fejében.

Sohasem feledem el a jelenetet, mely erre következett, midőn a vadak a közeli vidékekről a füstjelekre előzőnlöttek, hogy megbámulják a „nagy halat“.

Több száz mérföldnyiről délről eljöttek a benszülőttek ezerszámra, felfegyverkezve kőbaltával és egész sereg kagylókéssel. Mint férgek borították el a cethalakat s nem egyet láttam, aki 40-50 fontot nyomó húsdarabot cipelve támolygott tova.

A gyermekek szintén résztvettek az általános lakmározásban s ők is ellepték a cethalakat, mint a hangyák.

A feketéknek egy különösen vállalkozó része hatalmas lyukat vágott a nagy cethal fejébe s az olajfürdőben, mely benne volt, órákig ellubickoltak egyfolytában s undort keltő állapotban kerültek ki belőle. Nem volt elsőbbségi kérdés vagy disputa, hogy ki kapja az izletes ceffalatokat. Meg a vendégeknek is meg volt engedve, hogy válaszzák a mely rész leginkább tetszik nekik.

Mitegy két hétig tartott így az állatok darabolása és fogyasztása, bár már előbb is olyan büz áradt a hullákból, hogy egy mértföldre eső kunyhóban is alig bírtam kiállani. A hus egy részét megsütötték, de a legtöbbet azon nyersen fogyasztották et. A parton lefolyt látvány rendkívüli komikus lett volna, ha nem lett volna annyira fehéborító. Sok vad, férfiak és nők egyaránt, annyira tele tömtek magukat cethusal, hogy alig tudtak járni; ott fetrengtek kinyokban a fővényen olyan felfuvodott hassal, hogy utálság volt nézni.

Füstjelekkel legott összehívták az ország összes orvosait, kik megérkezve fogtak gyuró kagylókat s emberül elkezték gyömöszölni a parton fekvő betegek gyomrát. Láttam több embert, akik valóság-gal ordították fájdalmukban és mégis nagy mennyiségben falták a halzsirt és a cetszalónát. A gyuró gyögmód mellett adoktorok bizonyos pilulákat is adtak be a betegeknek, vatami zöld falevelet, melyet előbb maguk rágták össze s ugy adták a beteg szájába. Ez a gyógyfű aztán olyan bűvös hatású volt, hogy bizonyos vagyok benne, hogy a mi orvosaink vagyont szerezhetnének vele.

(Folyt. köv.)

Lóherelés.

A makói tájfajta telepen folyó év október 2-án és 3-án délelőtt lóherelés lesz. Egyben értesitem a makó és vidéke tisztelt lótenyésztő közönségét, hogy a makói tájfajta telepen lévő angol telivér ménnel ép ugy mint a többivel 25 korona díjjert bárki fedeztethet.

Thaler
áll. kezelő.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza: 10.90—11 K.
Kukorica: 9—9.10 „
Árpa: 9.20—9.30 „

Az árak 50 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vöröshagyma: 13—13.50 K.
Fogshagyma: 18—20 „
A hagyma árai 100 kilónként értendők.

I. közönség figyelmébe.

Tisztelettel vanszerencsém felhívni Makó és vidéke b. közönségét modern

festőműhelyemre,

hol készíték e szakmába vágómindenféle templom-és szoba-díszít. a külföld legizlésebb mintájára.

Elvállalok: templom- és szobafestést, aranyozást, mázó-lást és szoba-kárpitozást, külső homlokzat festést

x a legdiszesebb kivitelben. x

Makó és vidéke n. é. közönségének becses pártfogását kérve

tisztelettel:

Apjok Sándor

festő, Makó, Szent István-tér 12. sz.

30 krajcár egy liter

édes must

Kovács Mihály Kossuth utcai italmérési üzletében.

Tánciskola megnyitás!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy folyó évi o o o október hó 20-án o o o

őszi táncanfolyamomat

megnyitom, melyre beiratkozni mindenkor lehet, Barcsay-ut 8. o o szám alatti házamnál. o o

Tisztelettel:

Érdeky József

okl. táncitanító.

Egy jó házból való fiuk

tanulóul

jó fizetéssel felvétik

a Makói Független Ujság nyomdájában.

Friss must

kapható
özv. Iritz Sámuel cégnél.

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a nagyérdemű helybeli és vidéki uriközönséget, hogy az őszi és téli áruim megérkeztek.

Legfinomabb angol-, skot- és honi gyártmányok nagy választékban.

Ujonnán s modernnül berendezett szabó-mütermemben, ahol csakis legujabb divat szerint és legjutányosabb árak mellett készülnek, u. m.:

szalon-, utcai- és sport öltönyök, felöltők, télikabátok, stb. stb.

Az uri közönség becses pártfogását kérve, — kiváló tisztelettel

Ifj. ANTAL JÓZSEF

Makó, Dessewffy-tér 13. sz., (Makói Ujság bérpalotájában).

Ibolya-cräm, Ibolya-szappan,**Ibolya-puder,** legjobb hatású arc és kéz-finomító szerek.

Egyedül kaphatók:

VÉBER & BÁRÁNY

„Az Isteni gondviseléshez“ címzet gyógyszerárában.

Makó, Szegedi-utca.

Ára: Ibolya-cräm 1 korona.
Ibolya-puder 1 korona.
Ibolya-szappan 70 fill.

Nagy raktár mindennemű engedélyezett különleges-ségeiben, kötszerek, gumi-cikkek és illatszerekben. (5)

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett.

Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék árengedmény. Erős vasuti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész (2)

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

Alulirott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a Dessewffy-tér 31 szám alatt o o o levő kovács- és lakatos műhelyemet nagyobb szabású

iparteleppé alakítottam át,

melyet a legmodernebb munkagépekkel szereltem föl. — Így abban a helyzetben vagyok, hogy úgy a kovács, mint a lakatos munkák körébe tartozó megbízásoknak a legpontosabban és legjutányosabban te-szek eleget. — Különös figyelmébe ajánlom a nagyérdemű közönségnek autogén-heggesztő berendezése-met, mely 1 millimétertől 250 milliméterig vág és heggeszt. — Raktáron tartok láncos kutakat és mindenféle gazdasági gépeket.

Kérve a nagyérdemű közönség b. pártfogását tisztelettel

Gulácsi János.

(20)

Kovács segédeket felveszek magas fizetéssel.

A Makói Független Ujság nyomdája

a legmodernebb kivitelben s a legjutányosabb árak mellett készít mindenféle nyomdai munkát, u. m.: üzleti- és irodai nyomtatványokat, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és bál meghívókat, röpiveket és falragaszokat, névjegy kártyákat, továbbá egész könyvek és füzetek nyomását. A Makói Független Ujság nyomdájában megjelenő

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

politikai napilap naponta 6000 példányban jelenik meg. Hirdetéseket jutányos árak mellett vesz fel minden reggel 7 órától este 9 óráig.

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

Telefon-sz. 124. ☑ nyomdája és kiadóhivatala. ☑ Telefon-sz. 124.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.